

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bilişim Teknolojilerinin Bilinçli, Güvenli, Etkin Kullanımı

Sunum Planı

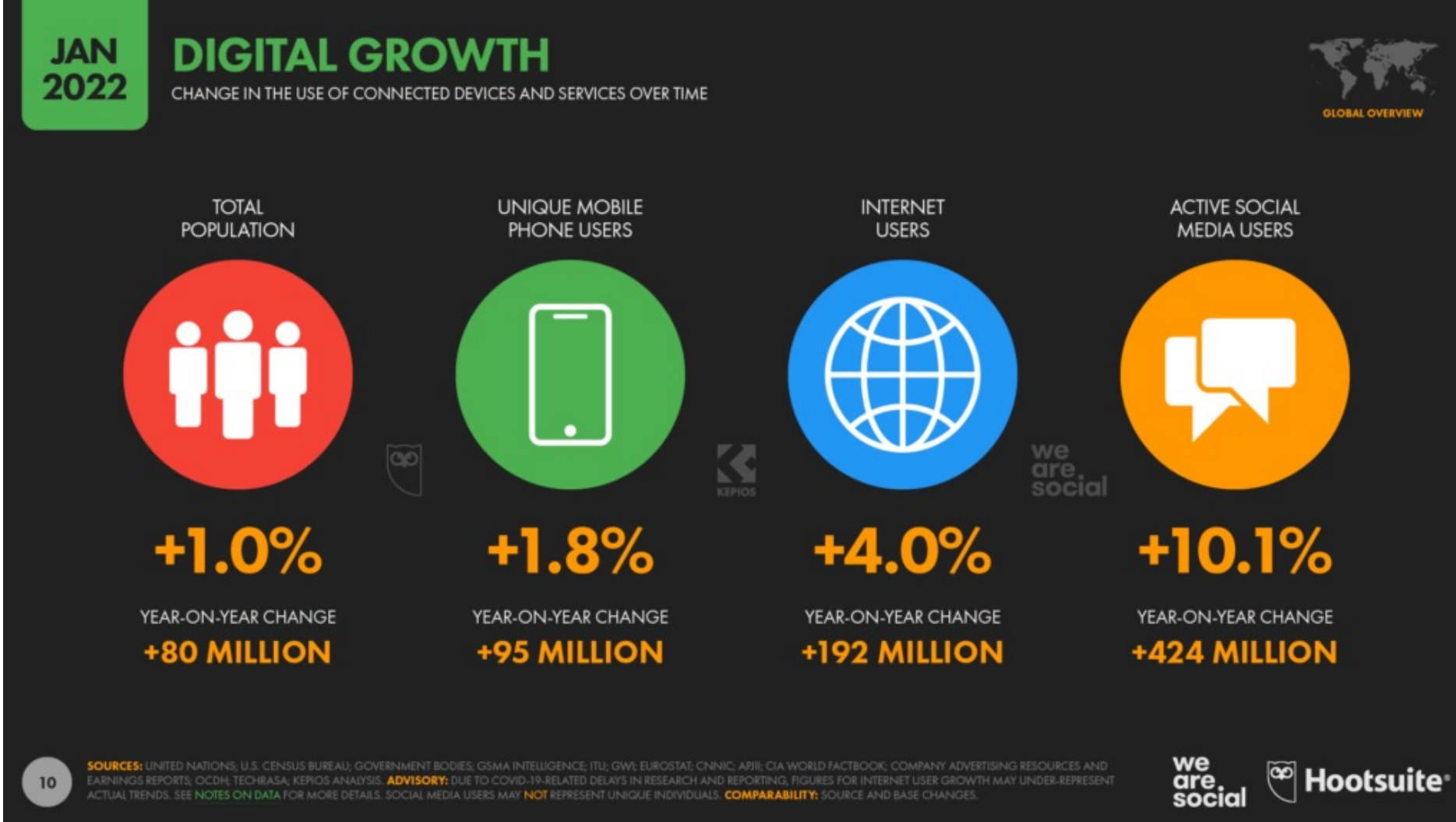
- ❖ Dünya'da ve Türkiye'de Bilişim Teknolojileri Kullanımı
- ❖ Dijital Oyunlar
- ❖ İnternet Ortamında Riskler
  - ❖ Dijital ayak izleri
  - ❖ Siber zorbalık
- ❖ Dijital Vatandaşlık Kavramı

Konularında bilgi sahibi olacaksınız.

DÜNYA'DA BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ 2021-2022 YILLARI KARŞILAŞTIRMASI

DÜNYA ÜLKELERİ GÜNLÜK İNTERNET KULLANIM SÜRESİ

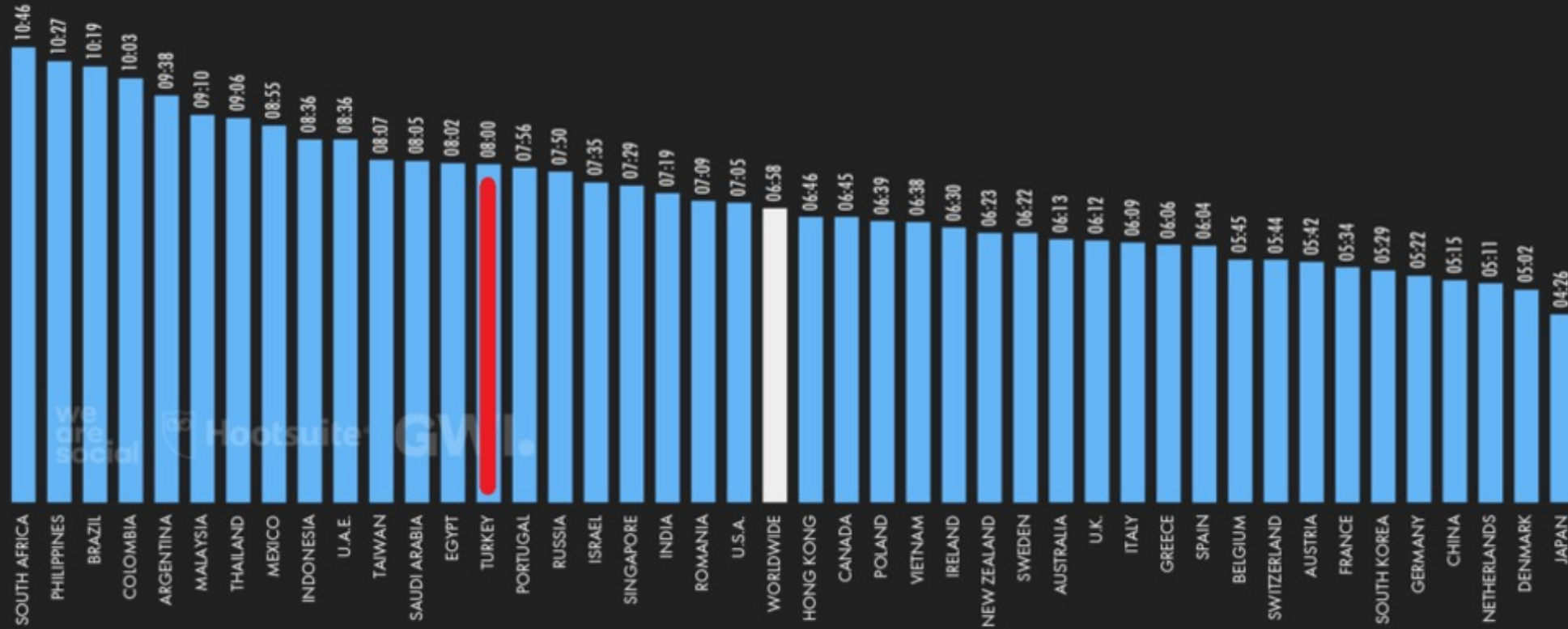

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

JAN
2022

DAILY TIME SPENT USING THE INTERNET

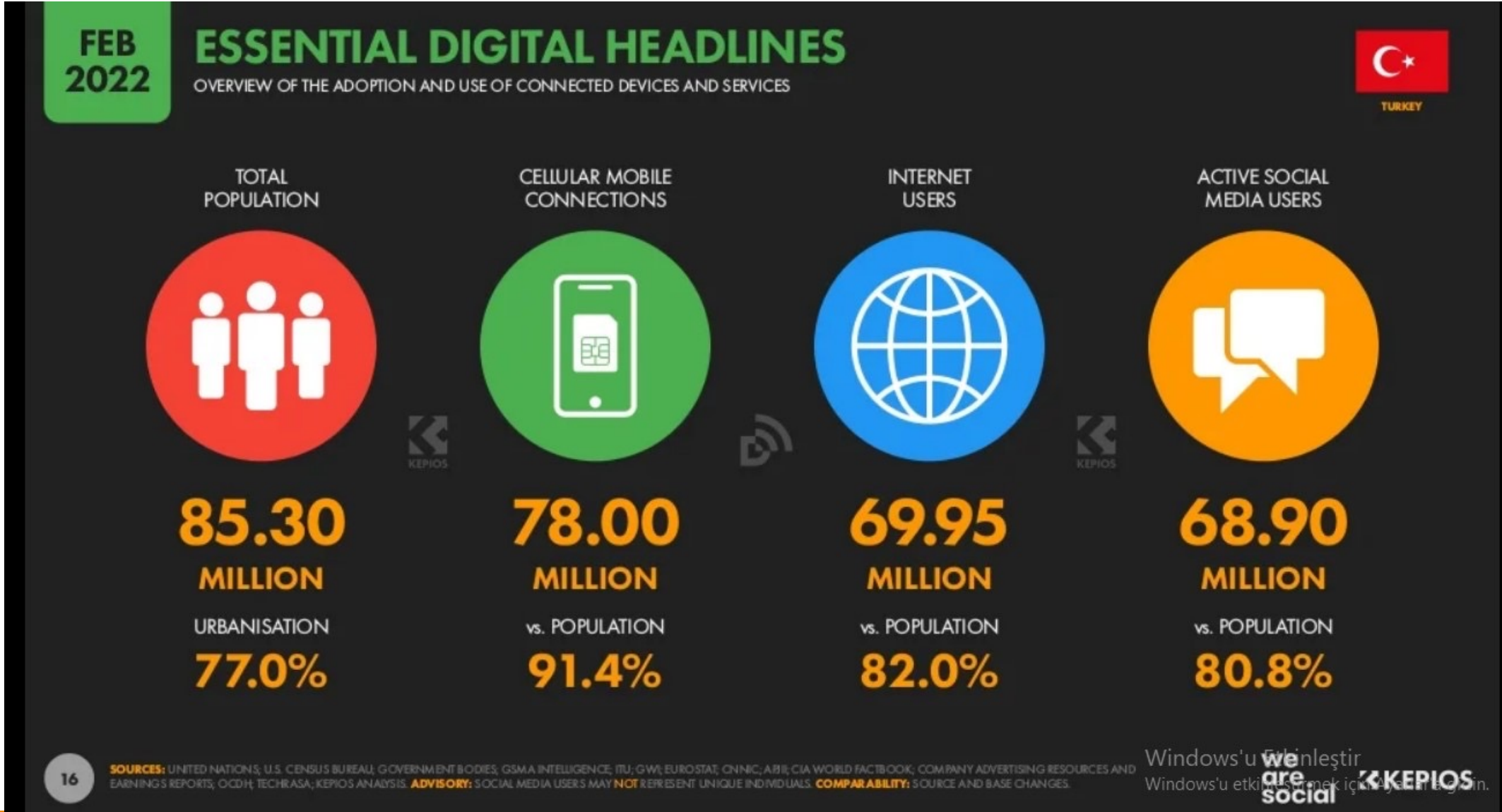
AVERAGE AMOUNT OF TIME (IN HOURS AND MINUTES) THAT INTERNET USERS AGED 16 TO 64 SPEND USING THE INTERNET EACH DAY ON ANY DEVICE

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIM ORANLARI

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ 2021-2022 YILLARI KARŞILAŞTIRMASI

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Oyun

Fotoğraf Ve
Video Paylaşımı

İletişim

- ❖ Bilgi
- ❖ Oyun
- ❖ İletişim
- ❖ Eğlence
- ❖ Alışveriş
- ❖ Paylaşım

Bilgi

Eğlence

Alışveriş

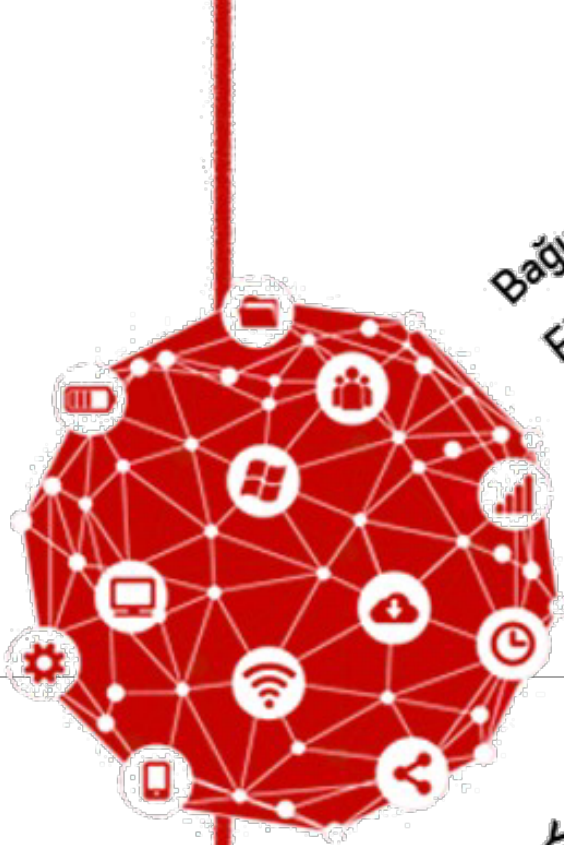

İnternetin Riskleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

- Bağımlılık
- Eksik, Yanlış Bilgi
- İslamofobi
- Şiddet ve Nefret
- Siber Zorbalık
- Müstehcenlik
- Kimlik Hırsızlığı
- Sanal Dolandırıcılık
- Yabancılarla İletişim

Bilişim Suçları

- Bilgisayar sistemlerine ve servislerine yetkisiz erişim
- Bilgisayar sabotajı
- Bilgisayar yoluyla dolandırıcılık
- Bilgisayar yoluyla sahtecilik
- Bir bilgisayar yazılımının izinsiz kullanımı
- Kişisel verilerin kötüye kullanılması
- Sahte kişilik oluşturma ve kişilik taklidi
- Yasadışı yayınlar
- Ticari sırların çalınması
- Terörist faaliyetler
- Çocuk pornografisi
- Hacking
- Diğer suçlar (fuhuş, tehdit, uyuşturucu, vb.)

İNTERNET ORTAMINDA CİNSEL İSTİSMAR VE SİBER ZORBALIK

Medyada sanal ortamda cinsel istismar suçu haberlerine sıklıkla rastlanmaktadır.

Görüntülerin web kamerası yoluyla kaydedilip sonrasında şantaj yoluyla istismar edilebilir.

Sahte profil çizerek arkadaşlık kurup yüz yüze buluşmalar ayarlamak yoluyla da olabilir.

İnternet ortamında cinsel istismar nedir?

- Sosyal paylaşım siteleri (facebook, twitter, instagram, pinterest, yahoo, periscope, google plus vb.),
- Sohbet odaları,
- Akıllı telefon uygulamaları,
- Sosyal ağlar gibi çevrim içi alanlarda olan, gelişimini tamamlamamış çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel uyarı için kullanılmasıdır.

Gizlilik, saldırgana gerçek hayatta davranamayacağı kadar rahat davranma olanağı sağlamaktadır. Herhangi bir tepki alabileceği ya da izinin araştırılıp bulunabileceği korkusu olmadığı için saldırgan daha korkutucu ve taciz edici olmakta hatta başka bir karaktere veya kişiliğe bürünebilmektedir.

Zorbalık yüz yüze yapılmayınca kurbanla empati yapılamamaktadır, çünkü saldırgan karşısındaki kişiye ne kadar zarar verdiğini ve onun ne hissettiğini görme şansına sahip değildir.

Siber Zorbaliđa Maruz Kalan Çocuk ve Gençlerde Yaşanan Ruh Sağlığı Sorunlar

---

Siber zorbalık gören çocuklar üzüntü, kaygı, korku gibi duyguları daha fazla hissettiklerini belirtmişler, ayrıca konsantrasyon bozukluğu nedeniyle okul notlarında düşmelere neden olmakta, okuldan kaçma ve okul devamsızlıkları yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Siber zorbalık deneyimi gençler arasında depresyon, madde kullanımı ve suç işleme oranlarını yükseltmekte olup, kuralları çiğneme, saldırganlık gibi davranış problemlerine daha yatkın oldukları görülmüştür.

Sanal Ortamda Cinsel İstismara Maruz Kalan Çocuklarda Ruh Sağlığı Sorunları

- Travma sonrası stres bozukluğu,
- Psikolojik sorunlar,
- Depresyon, intihar düşünceleri
- Düşük benlik saygısı, düşük güven duygusu
- Yoğun suçluluk,
- Cinsel davranım bozuklukları ve cinsel kimlik bozuklukları görülebilir.

Siber zorbalık

Siber zorbalık ya da sanal zorbalık, birey veya grup tarafından diğerlerine, bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığı ile, düşmanlık ve korkutma amaçlı mesaj ve resimlerin kasıtlı ve düzenli bir şekilde gönderilmesidir. Siber zorbalık bilgisayar ve cep telefonları aracılığı ile yapılmaktadır. İnternette zorbalık yapan kişi tarafından kurbanın kişisel web sitesine, sohbet odalarına, online duyuru panolarına; açık saçık, müstehcen, onur kırıcı, utandırıcı iftira dolu mesaj ve postalar yollanmaktadır.

Siber Zorbalık

**Neler
Yapmalıyız?**

**Neler
Yapmamalıyız?**

İnternette zorbalık yapan kişi bunu ya karşısındakinin duygularını incitmek için ya da şaka veya eğlence olsun diye yapmaktadır. Bazen de kişi sanal ortamda veya gerçek hayatta şiddet görmüş olduğundan intikam almak için veya teknolojik gücünü ve becerisini sergilemek için yapmaktadır.

Çevrimiçi tehdit, hakaret ve tacize maruz kalan çocuklarda..

- Zihinsel, ruhsal ve sosyal gelişim bozuklukları
- Sosyal kaygı,
- Okul problemleri,
- Madde kullanımı,
- Saldırganlık gibi uyumsuz davranışlar görülebilmektedir.

Siber zorbalığa maruz kalan çocuklardaki bazı belirtiler

Kliniklere başvuru yakınmaları

- Uykusuzluk,
- Kabuslar,
- Olayla ilgili anıların rahatsız edici biçimde sık sık hatırlanması,
- Sürekli olarak olayın tekrarlanacağı korkusu ve bu nedenle diken üstünde hissetme,
- Kolay irkilme,
- Çabuk sinirlenme,
- Gelecekle ilgili plan yapamama,
- Yabancılaşma (başkaları beni veya yaşadıklarımı anlamıyor hissi),
- Olayı hatırlatan durumlarda huzursuz olma ve bu durumlardan kaçınma görülür

Çocukların rehabilitasyonu

Sanal ortamda istismar sonrası **olayı aile ile paylaşabilme** olaydan zarar görmeyi azaltan en önemli faktör

Ancak ergenlerin ancak **dörtte biri** sanal ortamda karşılaştıkları cinsel tacizi ailelerine bildirmektedir.

Yaşanan olayların ise ancak **%10'unun adli bildirimleri** yapılmaktadır.

Çocukların rehabilitasyonu

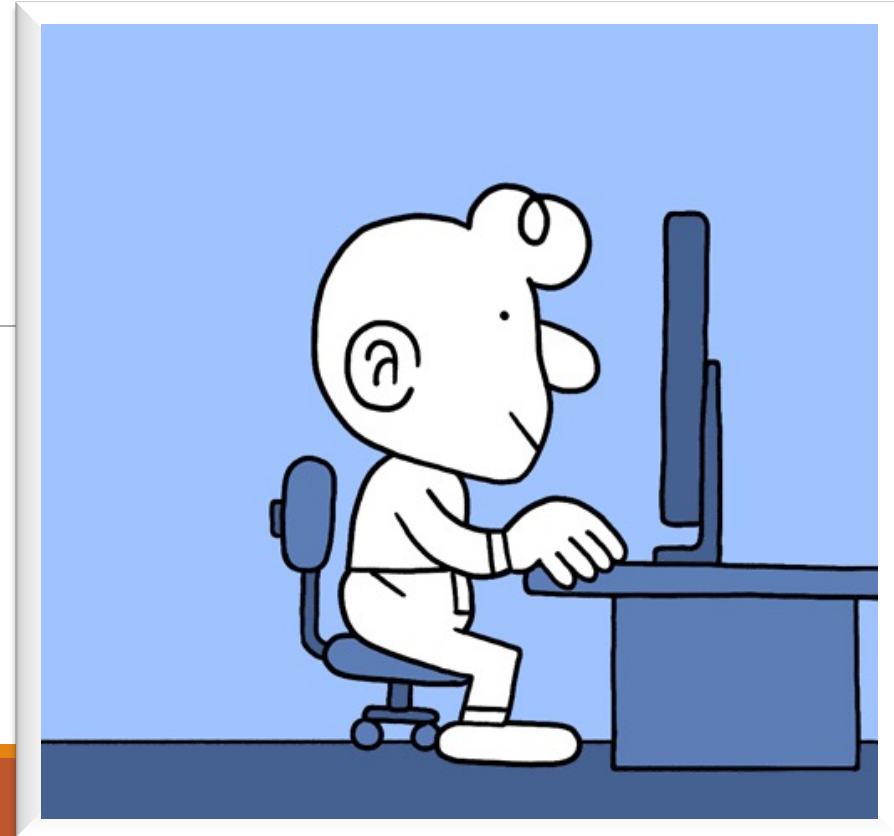
Aile desteği önemli bir faktör

Yetersiz aile desteği olması halinde; kalıcı ve ağır psikiyatrik durumlar görülebilir

İlaç tedavileri ve terapi yaklaşımları

Siber zorbalık nedir?

- Bir kişiye karşı, İnternet ya da cep telefonu kullanılarak sürekli bir şekilde gerçekleştirilen saldırgan davranıştır.

Önleme ve Müdahale Çalışmaları

Okullarda siber zorbalığı önleme ve müdahale programlarında; öğrencilerin interneti ve mobil teknolojileri şiddet amaçlı kullanmalarını yasaklamaya, bu yasağa uymadıkları takdirde kendileri için ciddi sonuçlar doğurabileceğini ifade etmeye cesaretlendirilmelidir. Ayrıca bu programlarda; sınıf içi ve bireysel ve toplumsal müdahaleler, öğrencilerle çalışma, kurbanı destekleme, zorba ile çalışma, ailenin katılımı gibi ayrıntılı konuların yer alması gerekir.

Önleme ve Müdahale Çalışmaları

Okullarda siber zorbalık konusunda yapılacak önleme ve müdahale çalışmalarına okul, aile ve toplumun ortaklaşa katılımları çok önemlidir.

Öğrencilerle işbirliği yaparak öğrenme tekniklerinin kullanılmasını, öğrencilere etkili karar verme, problem çözme, iletişim becerileri, birbirine saygılı ve kibar davranma gibi sosyal becerilerin öğretilmesini, öğretmenlere ve yöneticilere anti şiddet programlarının uygulanmasını önerilmektedir.

Sosyal ağları kullanırken aşağıdaki önerileri göz önünde bulundurmak güvenli kullanımı sağlayacaktır.

- Kullanıcının, bilgilerini koruması gerekmektedir.
- Facebook'ta bir sayfayı beğendiğinizde hemen onunla ilgili başka bir sayfa önerilebilmektedir. Hatta yanda çıkan reklamlar bile sizin bilgilerinize bağlantılı olarak seçilip yayınlanmaktadır.
- Bu durumdan kurtulmak imkânsız gibidir, çünkü bilgilerinizi silseniz hatta hesaplarınızı kapatsanız bile veri tabanından verileriniz silinmemektedir.
- Özellikle ailelerinin kontrol etmediği küçük çocukların bilgilerini düşünmeden tehlikeli insanlarla paylaşımları, onların sosyal ağlardan kötü etkilenmesine sebep olabilmektedir.

Alınabilecek önlemler

Ailelerin sanal ortamın güvenliği konusunda kaygılarını en aza indirmek ve internetin etkin ve bilinçli kullanımını sağlamak için çocukların gelişim dönemlerini iyi bilmeleri, bunun yanında sanal ortamı iyi tanımaları gerekmektedir.

Bilinçli kullanan çocukların sanal ortamdan büyük faydalar sağladıkları çevrim içi deneyim ile risklere karşı da korunaklı oldukları bildirilmektedir.

Sosyal ağları kullanırken aşağıdaki önerileri göz önünde bulundurmak güvenli kullanımı sağlayacaktır.

- Kritik görevlerde bulunan veya bulunma potansiyeli bulunan kişiler sosyal medyayı kullanmamalıdır. Kullanmak zorunda ise dikkatli kullanmalıdırlar.
- Kullananlar var ise mümkün olduğunca kişisel veri veya bilgileri sosyal ortamlarda paylaşmamalıdır.
- Sosyal medyada paylaşılan dokümanların/belgelerin veya bilgilerin telif hakkı oluşturabileceği hatırdta bulundurularak kullanılmalı veya paylaşım yapılmalıdır.

- Sosyal medya ortamlarının çok yakın takip edildiği dikkate alınarak mümkün olduğunca az resim, bilgi veya belge paylaşılmalıdır. Bunların yıllar içerisinde biriktirildiği ve burada büyük resimlerin oluşturulabileceği unutulmamalıdır.
- Çocukların sosyal medya kullanımı belirli bir yaşa kadar yasaklanmalı veya gözetimli olarak kullanmalarına izin verilmelidir. Kontrol veya denetim yoksa açılmasına müsaade edilmemeli veya açılmış ise hesapları kapatılmalıdır.
- Bu ortamlarda suç unsuru barındıran içerikler paylaşılabilir. Bunların paylaşımının adli sonuçlar doğurabileceği unutulmamalıdır.

Siber Tuzaklardan Korunmak İçin

10 Altın Kural

- 1) Gönderiyi, maili açmadan önce iyi düşünün
- 2) E-posta programınızın uyarılarını dikkate alın
- 3) Açılır pencerelerle gelen yarışmalardan uzak durun.
- 4) Bir şirkete bilgilerinizi vermeden önce şirketi internette araştırın.
- 5) Dipnotları okuyun.
- 6) Gerçek olamayacak kadar iyi teklifleri araştırın.
- 7) İnternette alışveriş yaparken, satıcı hakkında araştırma yapın.
- 8) Tanıdığınız birinden sıra dışı, garip bir ileti aldıysanız onu arayarak bilgi alın.
- 9) Hediye veren yabancılardan uzak durun.
- 10) Form doldurmak konusunda dikkatli olun.

MOMO VE BENZERİ SİBER ZORBALIKLARA KARŞI AİLELER NELER YAPMALI?

Çocuğunuzu video içerikler seyredirken yalnız bırakmayın, ekrana bakarak geçirdiği zamanı ve faaliyetlerini gözlemleyin.

Çocuğunuzu, çocuk profiline sahip video sitelerine yönlendirin. Mutlaka çocuk profilinin açık ve izleme geçmişinin aktif olmasına dikkat edin.

Çocuğunuzun kullandığı bütün elektronik aletlerde ebeveyn koruma sisteminin açık olduğundan emin olun.

Çocuğunuzla güçlü bir iletişim kanalı geliştirerek, sorgulayıcı ve yargılayıcı bir tutum yerine arkadaşça bir yaklaşım sergileyin. Yasaklama yerine bilgilendirip, doğru yönlendirin.

İnternette yayılan yeni akımları takip ederek, guvenliweb.org.tr adresinden dijital dünyanın tehlikelerine karşı bilgi edinin.

Çocuğunuzun yaşına uygun sitelere girdiğinden ve etik olmayan davranışları ya da şiddeti özendiren içeriklere erişmediğinden emin olun.

Çocuğunuzun davranışlarını yakından gözlemleyin. Ruh halinde değişiklik, iletişimde azalma gibi beklenmedik değişimler konusunda tetikte olun.

Benzer olgularla karşılaşılması durumunda ilgili sosyal ağın raporlama araçlarını kullanarak Yardım Merkezlerine ve BTK Bilgi İhbar Merkezi'ne şikâyette bulunun.
ihbarweb.org.tr

İnternet Yardım Merkezi

Uyarı: İnternet Yardım Merkezi, kullanıcıların internetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımını kapsamında yaşadıkları problemlere yönelik çözüm önerileri sunmaktadır. İnternet Yardım Merkezi tarafından verilen cevaplar, bilgilendirme ve tavsiye niteliğinde olup hukuki bir geçerliliği bulunmamaktadır. Kullanıcıların, İnternet erişiminde ve/veya internet erişiminde kullanılan cihazlarda (bilgisayar, cep telefonu, tablet, modem vb.) yaşadıkları donanım ve altyapıya ilişkin sorunları, Ürün/cihaz özellikleri, mukayese, kurulum ve ayarlamalarına ilişkin soruları, İnternet Yardım Merkezinin hizmet alanı dışındadır.

Merhaba, size nasıl yardımcı olabilirim?

Ulaşamak istediğiniz hizmet, sorun veya bilgiyi birkaç basit kelime ile aratın.

İNTERNETTE YASADIŞI İÇERİKLER

İNTERNET VE MAHREMİYET

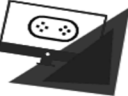
İNTERNET VE BİLGİ GÜVENLİĞİ

SOSYAL AĞ PLATFORMLARI

GÜVENLİ İNTERNET HİZMETİ

ONLINE OYUNLAR

SİBER ZORBALIK

İNTERNET VE SAĞLIK

İnternet İçerik Şikayet Süreçleri ve İletişim Bilgileri

İnternet Yardım Merkezi

Çocuklarımızı internetin zararlarında korumak için

- ✓ İnternet hakkında daha fazla bilgiye sahip olalım
- ✓ İnternet kullanımıyla ilgili kurallar belirleyelim
- ✓ Zaman sınırlaması yapalım
- ✓ Çocuğumuza aşırı tepkiler vermeyelim
- ✓ Çocuğumuzun dolaştığı mecraları takip edelim
- ✓ Oynadığı bilgisayar oyunlarını takip edelim
- ✓ Her şeye inanmaması konusunda uyaralım
- ✓ Kişisel ve ailevi bilgileri başkalarıyla paylaşmaması gerektiğini anlatalım
- ✓ Ücretsiz olan **Güvenli İnternet Hizmeti**'nden faydalanalım

İNTERNETTE
NE KADAR
DİKKATLİSİN?

HADİ KENDİNİ
TEST ET!

Karagöz ve
Hacivat
Serisini
izlemek için
Tıkla!

05 Şubat Güvenli İnternet
Günü

05.01.2019

1 Şubat Barış Manço'nun
Ölüm Yılı dönümü

01.02.2019

28 Ocak Veri Gizliliği Günü

28.01.2019

TÜMÜ

Oyun oynayarak İnternet ol.
İnterland'ı Keşfet

- Sosyal ortamlara saldırılar sıkça yapılmaktadır. Erişim şifreleri en önemli hedeflerden birisidir.
- Koruma teknolojileri kuşkusuz ki çok önemlidir ancak daha da önemlisi özellikle çocuk ve gençlerin bu konuyu içselleştirmesinden geçmektedir. Çocuk ve gençlere yaşlarına uygun neyin sanal zorbalık, neyin cinsel istismar olduğunu anlamlandırması için desteklenmelidir.

- Çocukların konuyu içselleştirilmesi ve davranışlarının tutuma dönüştürülmesi için eğitimler zaman içerisinde tekrarlanmalıdır.
- Dünyada olduğu gibi ülkemizde de internet kullanan nüfus giderek artmaktadır.
- İnternet kullanan nüfusun büyük oranda çocuk ve gençlerden oluşması bu konuda düzenleme ve denetim gerekliliğini daha hassas hale getirmiştir.

Yasal Süreç

Bilgi teknolojileri ve İletişim Kurumu Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın yoğun çalışmaları ile Türkiye, Uluslararası İnternet Bilgi İhbar Merkezleri Birliği'ne üye olmuştur.

İnsanlar internet ortamında işlenen suçları Türkiye'de kurulan İhbar Merkezi'ne web üzerinden şikayet edebilmektedir. Çevrimiçi ortamda kişi hakkının ihlal edildiğini düşünen kullanıcı bireysel başvuru hakkını kullanarak yer sağlayıcıya ulaşabilmekte, ayrıca sonuç alamadığı takdirde Sulh Ceza Mahkemeleri'ne başvuruda bulunabilmektedirler.

5651

no'lu yasa nedir?

güvenli internet

www.guvenlinet.org.tr

İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUN

İhbar Merkezi

Yardım Merkezi

Bilinçlendirme Merkezi

Dijital Oyunlar

Dijital oyunlar çok farklı türleriyle hayatımızda yerini almaya başladı. Dijital oyun sektörü, dijital oyunların çocuk gelişimi üzerine olumlu ve olumsuz etkileri, dijital oyunların eğitim amaçlı kullanılması, birçok konu gündemde yer alıyor.

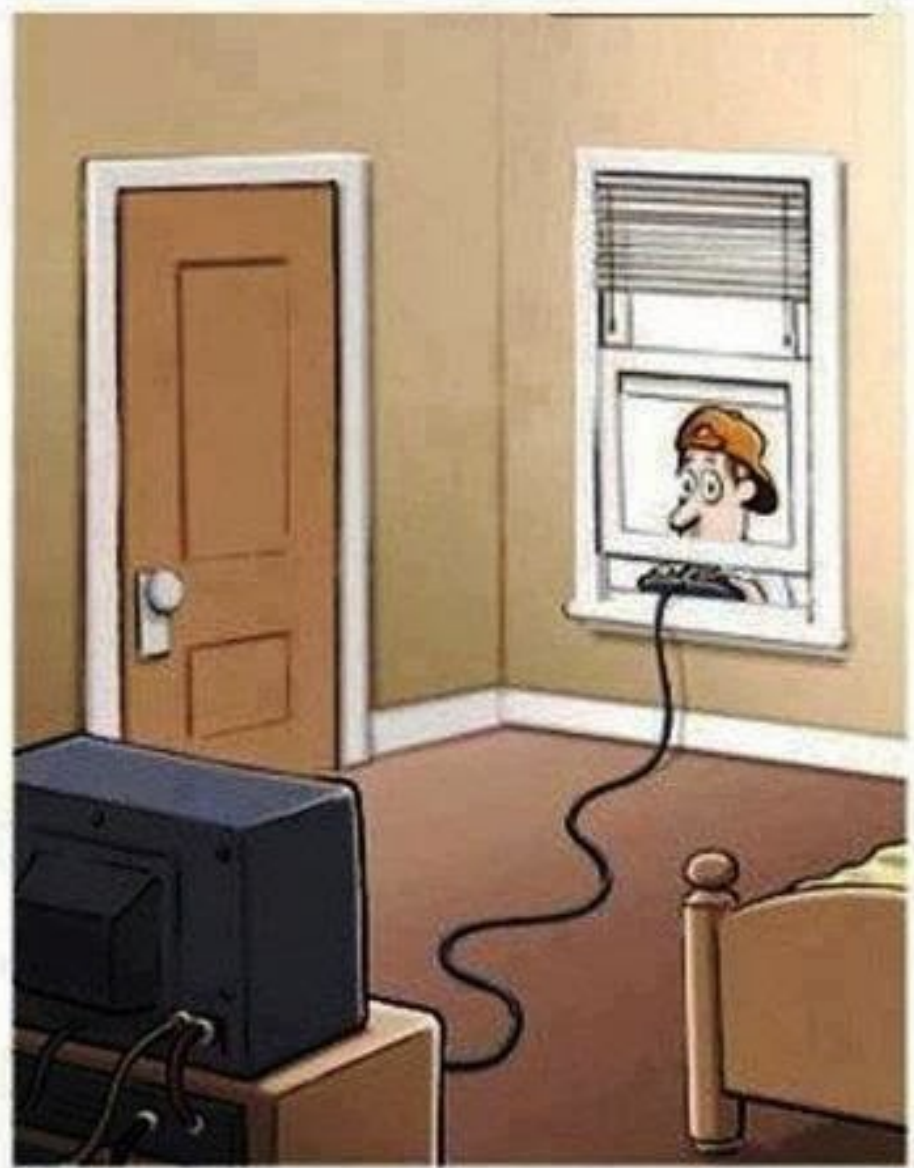

Dijital Oyunlar

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Dijital Oyunların Çocuklar ve Gençler Üzerindeki Etkileri

Uzmanlar tarafından dijital oyunların, sınırları (içerik, süre) aşılmadığı sürece çocuğun dikkati, konsantrasyonu, bilişsel gelişimi, planlama ve problem çözme becerilerini, hafızayı güçlendirdiği etkisi yönünde eğitici ve öğretici oyunlar önerilmektedir.

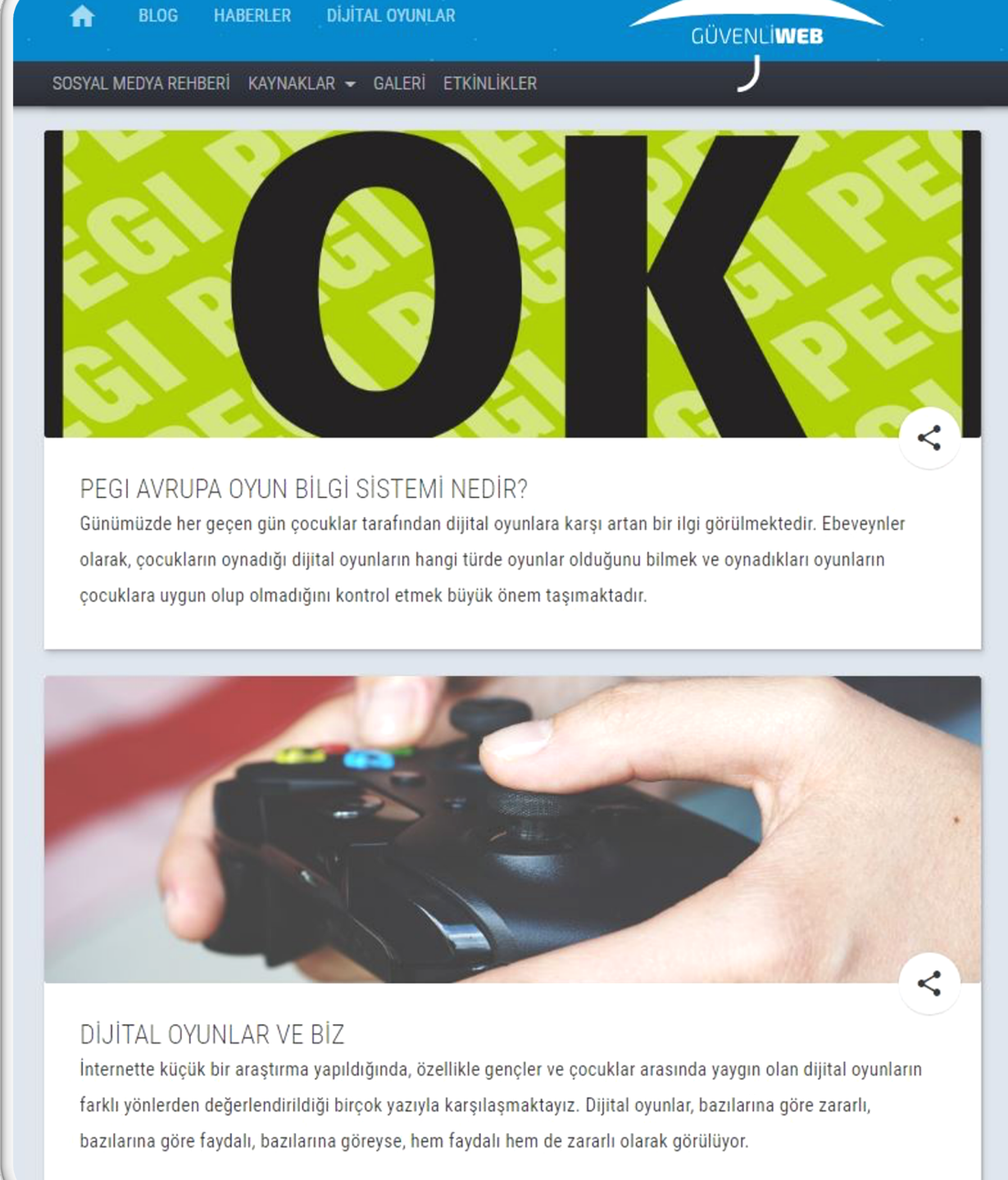

ANCAK;

Şiddet içeriğine sahip oyunların yalnızlık, düşük yaşam doyumu, saldırganlık, depresyon, anksiyete (kaygı), şiddet eğilimi, olumlu davranışlarda azalma, düşmanca duygularda artış ve şiddete karşı duyarsızlaşma gibi psikososyal problemler ile ilişkili olduğu gözlemlenebilir.

NE YAPABİLİRİZ?

DİJİTAL OYUNLARIN SINIFLANDIRILMASI

Dijital oyunların yaş ve içerik sınıflandırılması oyunları türü ve içerik uygun olduğu minimum yaş grubunu belirten tüketiciye ürün hakkında bilgi verir.

Aşağıdaki adresler kullanılarak oyun derecelendirmeleri hakkında bilgi alınabilir.

PEGI yaş derecelendirme için pegi.info

ESRB yaş derecelendirme için www.esrb.org

Türkiye’de PEGI derecelendirme sistemi, Google Play Store uygulamaları ve oyunları için geçerlidir. Oyun veya uygulamayı telefonunuza indirmeden önce YÜKLE butonu altında yer alan PEGI işaretinden oyun veya uygulamanın çocuğunuz için uygun olup olmadığını öğrenebilirsiniz.

- Sohbet odalarında oynanan oyunlarda,
- Çok oyunculu oynanan oyunlarda karşı tarafın kimliği bilinemeyeceği,
- İnternet kafelerde oynanan oyunlar,
- hakkında ebeveynlerin bilgi sahibi olması önemlidir.

Davranışlar sözlerden daha etkilidir!

DİJİTAL OYUNLARIN SINIFLANDIRILMASI

3

PEGI 3: Bu etiket, dijital oyunda uygunsuz, zararlı içerikler bulunmadığını göstermek için kullanılır. Oyunun, küçük çocukları korkutacak ses veya görsel öğeler içermediğini belirtir.

7

PEGI 7: Düşük düzeyde, küçük çocukları korkutacak öğeler içerebilir. İçeriğin 7 yaş ve üzeri için uygun olduğunu belirtir.

12

PEGI12: Oyunun kurgu içeriği; şiddet, argo, düşük düzeyli cinsel imalar ya da kumara özendirme öğeleri içerebilir. Oyunun 12 yaş ve üzeri için uygunluğunu belirtir.

16

PEGI16: Oyun, küfür, argo, açık şiddet, cinsel imalar ve cinsel tavırlar, kumar, uyuşturucu kullanımına özendirilecek öğeler içermektedir. İçeriğin 16 yaş ve üzeri için uygunluğunu belirtir.

18

PEGI18: İleri düzeyde şiddet, insanları nedensiz olarak öldürme, argo, şiddetin tasviri, cinsel aktivite, müstehcenlik, yasadışı uyuşturucu kullanımına, tütün ve kumara özendirme, ırkçılık ve nefret söylemleri gibi öğeler içerir. İçeriğin 18 yaş ve üzeri için uygunluğunu belirtir.

**PEGI
OK**
www.pegi.info

PEGI OK: Oyunun, şiddet, cinsel aktivite, müstehcen görüntüler, kaba dil, kumar ve uyuşturucu kullanımına özendirme, alkol ve tütün kullanımına teşvik, korkutucu ses ve görsel içerikler barındırmadığını anlatır. Bütün yaş grupları için uygun olduğunu belirtir.

TÜMÜ

DİJİTAL
OYUNLAR

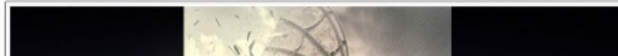
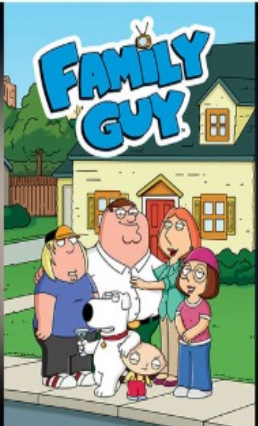
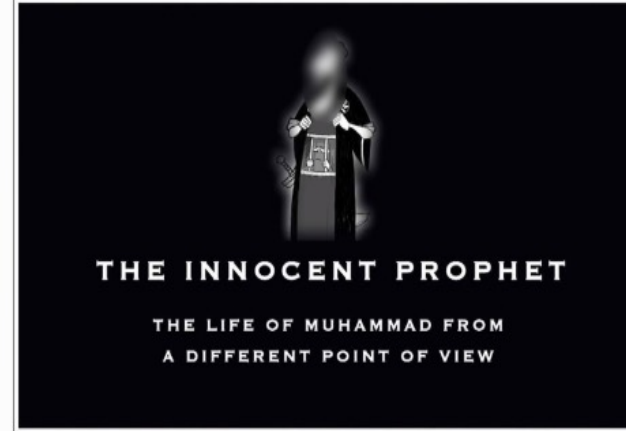
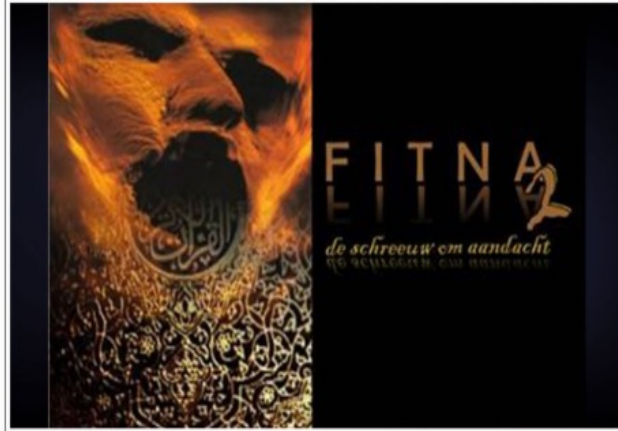
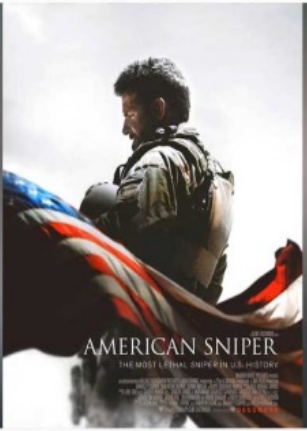
DİZİ, SİNEMA
FİLMLER

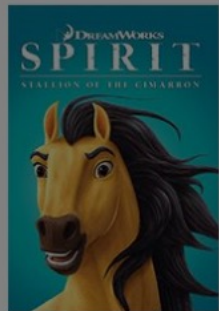

ÇIZGI, ANİME
FİLMLER

MÜZİK ve
KLİPLER

Eserin Adı Kategori ARA

VIZYONDAKİLER

Ebeveynlere öneriler;

- Çocukların, şiddet içerikli olan veya yaşlarına uygun olmayan oyunlar oynamasının psikolojik ve ruhsal gelişimlerini olumsuz olarak etkileyebileceği unutulmamalıdır.
- Göz sağlığı için çok hareketli ve aksiyon içeren oyunların başında çocuklarımızın uzun süre geçirmesine müsaade edilmemelidir.
- Ebeveynler, çocuklarının oynadıkları oyun içerikleri onlar için uygun olsa da muhakkak **günlük zaman sınırlaması** yapmalıdırlar. Çevrimiçi oyunların yanı sıra çocuğun sağlıklı gelişimi için **fiziksel hareket gerektiren ve diğer sosyal aktiviteler** içeren faaliyetlere de özendirilmelidir.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

BTK akademi eğitimleri;

<https://www.btkakademi.gov.tr/portal/catalog>

Çocuklar için yapay zeka

Dijital ebeveynlik

Scratch kodlama eğitimleri

Ekran bağımlılığı farkındalığı

Siber güvenlik farkındalık eğitimleri

The screenshot shows the BTK Akademi website's Education Catalogue page. The page features a search bar at the top, a navigation menu, and a grid of course cards. The course cards are titled 'Bilgi Teknolojilerine Giriş', 'JAVA ile Programlamaya Giriş', 'ALGORİTMA PROGRAMLAMA ve VERİ YAPILARINA GİRİŞ', 'Kotlin ile Android Mobil Uygulama Geliştirme Eğitimi', 'HTML5 ile WEB GELİŞTİRME', and 'BÜYÜK VERİYE GİRİŞ'. Each card includes a star rating and a participant count. The page also has a filter menu on the left with categories like 'Yazılım Dünyası', 'Sistem Dünyası', 'İşletme Dünyası', 'Kişisel Gelişim Dünyası', 'K12 Dünyası', 'Güvenli İnternet', 'Regülasyon Dünyası', and 'Kariyer Yolu'. The page is displayed in a browser window with the URL 'https://www.btkakademi.gov.tr/portal/catalog'.

Dijital Ayak İzlerimiz

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Dijital Ayak İzlerimiz

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Facebook ile etkileşime giren kullanıcıların psikolojik profillerini çıkaran bir algoritma kullanılıyor
(Cambridge Analytica 87 milyon Facebook kullanıcısının verisini kullandı)

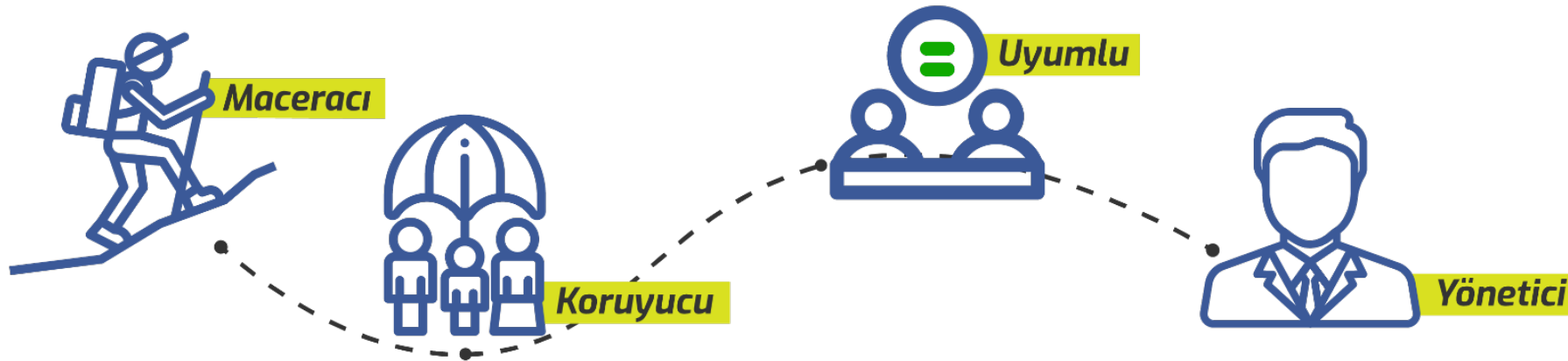

Algoritma **5 Büyük Faktör** kuramını kullanıyor.
Kullanıcıya 5 ana kişisel özelliğine göre puan veriyor

- Açıklık
- Sorumluluk
- Dışadönüklük
- Uyumluluk
- Duygusal denge

Böylece insanlar kişilik özelliklerine göre sınıflandırılıyor

Sosyal Medya

- 10** beğeni ile sizi iş arkadaşınızdan daha iyi tanıyor.
- 70** beğeni ile oda arkadaşından daha iyi tanıyor.
- 150** beğeni ile bir aile üyesinden daha iyi tanıyor.
- 300** beğeni ile eşinizden bile daha iyi tanıyor.

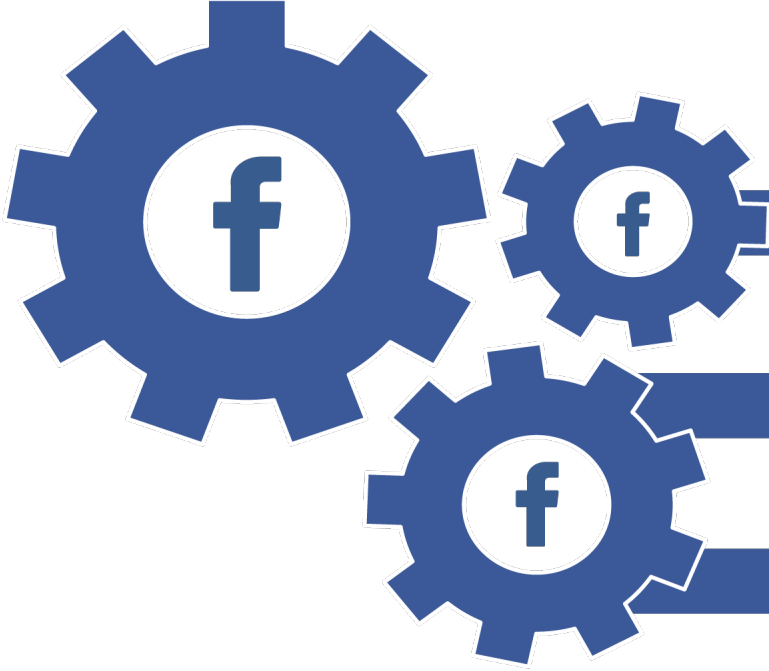

Her gün, her an farklı beğeni ve paylaşımlarla bundan daha fazlasını yapıyoruz. Beğenilerimizle, paylaşımlarımızla, durum güncellemelerimizle, yorumlarımızla birçok **dijital ayak izleri** bırakıyoruz..

Dijital Ayak İzlerimiz

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

tüm bunlar bizim kim olduğumuza dair karşı tarafa ipucu veriyor

gerisi mükemmel çalışan algoritma ile kolayca analiz ediliyor

tüm bilgileri veren biz, onu anlamlandıran ve profilimizi çıkaran bir algoritma.

kaygılı panik mutlu kibirli
stresli üzgün karışık öfkeli korkak
düzensiz iyimser problemlili

Sosyal medyadaki ayak izlerimiz

Random people were invited

**Rastgele, tanınmayan insanlar
zihinlerini okutmak için davet edildiler.**

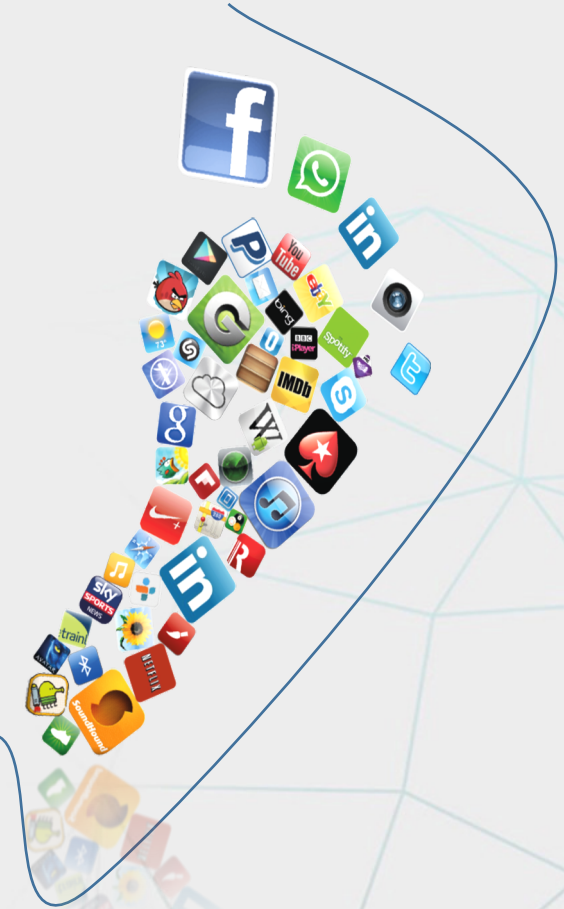
"Bir şey bedavaysa, muhtemelen ürün sizsiniz."

Firmalar geliştirdikleri uygulamalardan kazandıkları gelirin çok daha fazlasını kişilerin profil değerinden kazanabilmektedir. Şu anda kullandığımız sosyal medya mecralarındaki profillerimiz belki de yüzlerce dolara pazarlanmaktadır. **Hesabımızı kapatmamız** ya da **dondurmamız** bu sebeple **hiçbir anlam ifade etmemektedir**, çünkü bu veriler daima saklanmakta ve üzerine sürekli yeni veri girişleri yapılmaktadır. Evet, **biz hesabımızı sildiğimizi zannetsek de veriler saklanmaktadır**. 2015 yılında, sosyal medya beğenilerimiz üzerine yapılan bir **çalışmaya** göre, **yeni geliştirilen algoritmalar** sosyal medya platformlarındaki **10 beğenimizi analiz ederek, bizi iş arkadaşlarımızdan daha iyi tanıyabilmektedir**. Yine, **70 beğeniyle yakın arkadaşlarımızdan, 150 beğeniyle ailemizden, 300 beğeniyle de eşimizden daha iyi tanıyabildikleri** iddia edilmektedir. Aynı şekilde, telefonlara uygulama yüklerken verdiğimiz erişim izinleri de özel verilerimizi tehlikeye atmaktadır. Biz farkına varmadan telefonumuzun kamera, mikrofon gibi donanımlarını kontrol edilebilmekte ve ayrıca özel dosyalarımıza erişim sağlayabilmektedir.

Sosyal medyada dikkat etmemiz gerekenler

Sanal dünyadaki gerçek ayak izlerimiz

- Birçoğumuz sanal dünyada dolaşırken «**dijital ayak izleri**» bıraktığımızın farkında mıyız?
- Burada asıl dikkat etmemiz gereken şey ise bu izlerin gerçek hayatımıza ne şekilde etki ettiği.

İnternette yaptığın her tıklama
Geçmişine bıraktığın bir ayak izi

BLOG

HABERLER

DİJİTAL OYUNLAR

GÜVENLİWEB

ARA

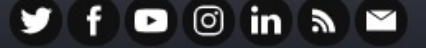
SOSYAL MEDYA REHBERİ

KAYNAKLAR

GALERİ

ETKİNLİKLER

BİZİ TAKİP EDİN:

İnternetin Bilinçli Kullanımı

- İnternet ve Sağlık
- İnternette Hak & Hukuk ve Sorumluluklar
- Çevrimiçi Oyunlar
- Ebeveyn Denetim Araçları
- Kişisel Verilerin Korunumu

- İnternet Etiği
- İnternet Okur-Yazarlığı & Arama Motorları
- Sosyal Ağlar ve Mobil Ağlar
- Siber Zorbalık
- Dijital Vatandaşlık

İnternette Güvenlik

- İnternet Bankacılığı & Çevrimiçi Alışveriş
- Sosyal Ağlarda Güvenlik
- Kablosuz Ağ & Modem Güvenliği
- İşletim Sistemi Güvenliği
- Spam & Phishing
- Kötücül Yazılımlar (Virüsler, Truva Atları,
- Kimlik Hırsızlığı & Dolandırıcılık
- Şifre Güvenliği
- Web Güvenliği
- Saldırıya Uğramış (Hacked) Hesaplar Gü
- Kötücül Yazılımlar - 2 (Casus Yazılımlar,

Sosyal medya platformlarında şikayet süreçleri

Dijital Vatandaşlık Kavramı

Teknolojiyi beraberinde hayatımıza giren dijital araçları **doğru ve etkin** kullanmasını bilen, **etik kurallara ve kişi haklarına** dijital platformda da **saygı duyan** ve bu araçları **güvenlik ve sorumluluk bilinciyle** kullanmasını bilen kişiye dijital vatandaş denmektedir (Mossberger, Tolbert, & S.McNeal, 2007).

Dijital Vatandaşlığın 9 Boyutu

Dijital Etik

- Dijital araçları kullanırken başkalarının haklarına saygılı olunması
- Dijital araçların ne zaman ve nasıl kullanılacağı sorumluluğuna sahip olunması

Dijital Kanun

- Dijital ortamda geçerli olan kural, politika ve kanunlar hakkında bilinçli olunması
- Bu kural, politika ve kanunlara riayet edilmesi ve riayet etmeyenlerin uyarılması

Dijital Hak& Sorumluluklar

- Dijital araçları herkesin özgürce kullanabilmesi ve bu araçlar sayesinde herkesin kendini özgürce ifade edebilmesi
- Dijital ortamda işlenen suçlar ve yapılan haksızlıklara karşı şikayet hakkının kullanılması ve bu sorumlulukta hareket edilmesi

Dijital Sağlık

- Dijital dünyanın getirdiği fiziksel sağlık sorunları ile ilgili bilinçli olunması
- Dijital dünyanın getirdiği psikolojik sağlık sorunları ile ilgili bilinçli olunması

Dijital Güvenlik

- Dijital araçları kullanırken kullanıcıların kişisel bilgi güvenliğini sağlayabilmesi
- Dijital araçları kullanırken kullanıcıların donanım, yazılım ve ağ güvenliklerini sağlayabilmeleri

Dijital Erişim

- Toplumun dijital teknolojiye her yerden erişebilmesi
- Dijital teknolojiye yüksek hızda, yüksek kalitede erişilebilmesi

Dijital Ticaret

- Çevrimiçi ortamda mal ve hizmet satın alabilme bilinci ve yeterliliğinde olunması
- Çevrimiçi alışveriş ve çevrimiçi bankacılık sistemlerinde bilgi ve veri gizliliğinin korunabilmesi
- Güvenli internet sayfalarından alışveriş ve ticaret yapma bilincinde olunması

Dijital İletişim

- Dijital ortamda bilgi alışverişinin yapılabilmesi
- Dijital ortamda farklı iletişim kaynaklarını kullanabilme becerisine sahip olunması
- İletişim kaynaklarının doğru zamanda ve doğru bir şekilde kullanılabilmesi

Dijital Okur-Yazarlık

- Farklı teknolojilerin bilinmesi ve bu teknolojileri doğru kullanabilme becerisine sahip olunması
- Dijital ortamda doğru bilgiye ulaşma, doğru bilgiyi üretme ve paylaşabilme bilincinde olunması
- Öğrenme-öğretme süreçlerinde teknolojiyi kullanabilme

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Doğru, Etkin ve Güvenli Kullanılması

Teknolojinin getirdiği ortamlara sahip olup, sunduğu fırsatlardan faydalanmakla,

Sunulan elektronik hizmetleri öğrenmek ve etkin kullanmakla,

Mevcut teknolojileri veya hizmetleri bilinçli kullanmakla,

Sağladığı fırsatlar yanında risk, tehdit ve tehlikelerin de farkında olmakla,

Olumlu ve olumsuz yönlerini fark ederek, önlem alıp faydalanmakla,

Fikir üretici, ürün geliştirici, gelir getirici iş modellerini hayata geçirmekle mümkündür.

Dijital Vatandaşlık

Teknolojik araçların ve internetin amaca uygun, sadece tüketim için değil **üretime yönelik, etkin ve bilinçli** kullanılması dijital vatandaş ve **dijital okuryazar** olmaktan geçmektedir.

Bilinçli bir dijital okuryazar olmak için;

- Araç, gereç, uygulama, yazılım veya ürünlerden bilinçli, güvenli ve etkin bir şekilde faydalanmak,
- Olaylara eleştirel ve bütüncül bakıp, neden-sonuç ilişkisi kurarak doğru bilgiye erişmek,
- Dijital dünya kültürüne uygun hareket etmek,
- Sanal ortamı eğitim ortamı olarak kullanarak, öğrenmek ve öğretmek,
- Mahremiyeti koruyarak dijital ortamlarda içerik üretmek, paylaşmak,
- Sağlığı olumsuz etkileyebilecek durumlara karşı önlem almak,
- Etik kurallara uyup, uymayanları uyarmak gerekmektedir.

Hakkımızda

Faaliyetler

Bilinçlendirme Merkezi

Merkeze Git

İnternetin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı kapsamında; İnternetin sunduğu fırsatlar ve getirdiği riskler konusunda başta çocuklar ve gençler olmak üzere internet kullanıcılarını bilgilendirmek, bu amaçla eğitim çalışmaları ve bilinçli internet kullanımı konusunda farkındalık faaliyetleri yapmak amacıyla kurulmuştur.

Yardım Merkezi

Merkeze Git

İnternet kaynaklı problemlere yönelik tavsiyeler ve yardım sunan bir danışma hattı niteliğindedir. Yardım Merkezi, teknik destek sunan bir merkez değildir. Yardım merkezi ile; İnternet kaynaklı yaşanabilecek olumsuzluklar karşısında internet kullanıcılarını doğru adrese yönlendirmek veya yaşadıkları problemlerin çözümüne uzman desteği ile katkı sunulması amaçlanmaktadır.

İhbar Merkezi

Merkeze Git

İnternette karşılaşılabilecek yasadışı içeriklerle mücadele kapsamında gelen ihbarların değerlendirilmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla kurulmuştur. Bu kapsamda internetteki; çocukların cinsel istismarı, müstehcenlik, sağlık için tehlikeli madde kullanımı, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkan sağlama, intihara yönlendirme, uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve Atatürk aleyhine işlenen suçlarla mücadele edilmektedir.

Güvenli İnternet Merkezi

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
İnternet Bilgi İhbar Merkezi

Ana Sayfa Hakkımızda S.S.S. Gizlilik Bildirimi İletişim English

5651 sayılı yasanın 8. maddesinde yer alan;

- 1 İntihara Yönlendirme,
- 2 Çocukların Cinsel İstismarı,
- 3 Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Kullanılmasını Kolaylaştırma,
- 4 Sağlık için Tehlikeli Madde Temini,
- 5 Müstehcenlik,
- 6 Fuhuş,
- 7 Kumar Oynanması için Yer ve İmkân Sağlama,
- 8 Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar

ile ilgili yeterli şüpheye sahip olduğunuz içeriği, aşağıda yer alan ilgili alandan seçim yaparak ihbar edebilirsiniz.

İnternetteki zararlı içeriği ihbar et

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

www.guvenlinet.org.tr

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

güvenli
internet

SEÇMEK
ÖZGÜRLÜKTÜR

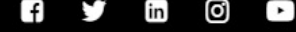
Anasayfa

Başvuru

Güvenli İnternet Hizmeti

Ailelere Tavsiyeler

Site Sorgu

güvenli
internet

“seçmek
özgürlüktür”

TAMAMEN
ÜCRETSİZ

Güvenli İnternet Hizmeti 8. Yaşında

Çocuğunuzu internetten değil
onun zararlarından koruyun

ÜCRETSİZ

KOLAY AKTİVASYON

SABİT - MOBİL UYUMLU

KOLAY VAZGEÇEBİLME

PROFİLİ KONTROL ET

Başvuru

Başvuru

Güvenli İnternet Hizmeti almak için İnternet Servis Sağlayıcınızın İnternet sitesi üzerinden işlem yapabilir ya da servis sağlayıcınıza telefon edebilirsiniz. Aynı yolla, istediğiniz zaman, ücretsiz olarak profilinizi değiştirebilir ya da hizmet almayı bırakabilirsiniz. Aşağıda yazılan örneklerdeki gibi bir kısa mesaj ile de Güvenli İnternete geçebilirsiniz. "Hizmet No" yazan kısımlara Servis Sağlayıcınızın size verdiği abonelik numaranızı yazarak, Servis sağlayıcınıza bildirdiğiniz numarayla mesaj atabilirsiniz.

İşletmeci	Çağrı Merkezi	Online İşlem Merkezi	Çocuk Profili için	Aile Profili için
TURKCELL	444 0 532	turkcell.com.tr	GUVENLI COCUK -> 2200 *	GUVENLI AILE -> 2200 *
SUPERONLINE	0 850 222 0222	superonline.net	COCUK HİZMETNO-> 2220	AILE HİZMETNO -> 2220
AVEA	444 1 444	avea.com.tr	EVET -> 3398	EVET -> 3399
TTNET	444 1 444	ttnet.com.tr	COCUK -> 6606	AILE -> 6606
VODAFONE	444 0 542	vodafone.com.tr	COCUK ->7005	AILE ->7005
VODAFONE NET	0 850 542 0 542	vodafone.com.tr	--	--
TURKSAT	0 850 804 44 44	turksat.com.tr	COCUK HİZMETNO -> 5126	AILE HİZMETNO -> 5126
DSMART	0 850 266 0266	dsmart.com.tr	PRCOCUK HİZMETNO->2850	PRAILE HİZMETNO->2850
MILLENICOM	0 850 333 0333	milleni.com.tr	--	--
TURKNET	0 850 288 8080	turknet.net.tr	COCUK ->3371	AILE->3371
ESER TELEKOM	0 312 890 0 444	esertelekom.com.tr	--	--
İŞNET	--	isnet.net.tr	--	--
EXTRANET	0 850 470 0 444	extranet.com.tr	--	--

* Kurumsal aboneliklerde GUVENLI CALISAN veya GUVENLI SIRKET yazıp 2200'ye gönderilecektir.

[/gim.org.tr](https://www.facebook.com/gim.org.tr)

[/guvenlinet](https://www.instagram.com/guvenlinet)

[/guvenlinet](https://twitter.com/guvenlinet)

[/guvenliinternet](https://www.youtube.com/guvenliinternet)

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Kaynaklar

---

1. İnternet.btk.gov.tr/internet-kullaniminda-cocuk-ve-aile-iliskisi-detay-62.htm
2. <https://www.guvenliweb.org.tr/>
3. Amerikan Pediatri Akademisi: <https://www.aap.org/en-us/about-the-aap/aap-press-room/aap-press-room-mediacenter/Pages/Teens-and-Internet-Safety.aspx>
4. Çalışkan, M. (2019). Toplum ve suç araştırmalarında sınırları aşan bir sorun “Çevrimiçi Çocuk İstismarı”. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (61), 122-131.
5. Euro kids online Araştırma Raporu:<http://www.lse.ac.uk/media-and-communications/research/research-projects/eu-kids-online>
6. Topçu S. Çocuk ve Sanal Ortam. Kocatepe Tıp Dergisi, 19:27-33/Ocak/2018 : <http://dergipark.gov.tr/download/articlefile/450457>
7. Ceyhan, E. B., Demiryürek, E., & Kandemir, B. (2015). Sosyal ağlarda güncel güvenlik riskleri ve korunma yöntemleri. Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliđi Dergisi, 1(1), 1-10